

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Apărarea Creștinismului prin Unirea Bisericilor.*

După unirea politică înfăptuită din darul marelui Dumnezeu, a început a se desbate chestia să ne unim și bisericește. Aceasta unire bisericească numai așa s'ar putea face, să revină frații ortodoxi la biserica Romei celei vechi, de care ne-a despărțit fatal — numai urgia și vitregimea vremurilor. — Doară nu ne vom întoarce cu fața spre Grecii și Slavii — cari ne-au ținut biserica și neamul în întunecime și în umbra morții veacuri de-a rândul!!

Privirea Românilor luminați și cu adevărată tragere de inimă către biserica și neam — trebuie să fie îndreptată spre Apusul luminat, spre frații noștri de gintă latină, cari ne-au ajutat și la desrobirea politică.

Spre Roma deci să ne ațintim privirea, spre leagănul originii și credinței noastre creștinești. — Doară e lucru indeobște cunoscut, că numai Unirea cu Roma, săvârșită de marii noștri înaintași — de fericită pomenire — la anul 1700, ne-a adus adevărata lumină și deșteptarea neamului românesc la conștiința măreței sale obârșii. — Acestei uniri bisericești trebuie să-i atribuim în mare parte și unirea politică fericit realizată la 1918.

De acea un Român într' adevăr luminat și înțelept, nu poate privi cu ură și patimă la religiunea catolică a celor vră-o sută de milioane de frați ai noștri de sânge: — Francezii; Italianii, Spaniolii și Portughezii, cari toți sunt catolici. Acestea popoare, de gintă latină, stând dealungul veacurilor în fruntea civilizației omenești de bună seamă nu au rătăcit și greșit în privința bisericească, recunoscând tot mereu supremația și primatul scaunului Apostolic al Romei, la care țin cu tărie, cu neclătită alipire și cu mare devoțiune până în ziua de astăzi!! Iar noi Românilor, cari facem parte din aceeaș măreață viță și ginte latină, care precum cântă poetul nostru Alexandri, este regina într' ale lumii ginte mari, noi singuri să fim mai înțelepți decât toți frații noștri apuseni, desbinându-ne de ei bisericește? Nu ne-am săturat de dragostea sufletească din trecut a Grecilor, Rușilor, Fanarioților? Să mai rămânem alipiți și incântați și astăzi de Bizanțul decăzut bisericește, de Grecii și de Rușii ajunși la prăpastia bisericească? Judece ori care Român luminat, că oare este consecință logică în o astfel de cerbi-coșie retrogradă de a rămâne desbinați de marea biserică universală, catolică a lui Iisus Hristos de care se țin patru neamuri mari din latina gintă?

A apărut cea mai ieftină carte de rugăciuni pentru pruncii școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*“ Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii maramureșene în Sighet (Piața Unirii 25).

*) Studiu dogmatic, canonic, istoric, social de actualitate. Din limba italiană după P. Nicolae Franco preot italo-grec unit. Prelucrare de Dr. Victor Bojor canonic în Gherla. Dăm aici o parte din intr'oducerea acestui studiu, ca cetitorii noștri să aibă ocaziune de a cunoaște scopul pentru care s'a scris acest op de mare valoare.

Se poate procura dela Librăria Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș — Sighet, Piața Unirii 25. Prețul 140 lei.

Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim.

Aceasta Biserică măreață care cuprinde nu numai locul restignirei dar și mormântul Mântuitorului, se numește Biserica sfântului Mormânt. S'a zidit în curs de 10 ani (326-336), când apoi s'a sfințit cu mare praznic. În cursul vremurilor s'a împodobit cu nenumărate danii din partea domnitorilor. În mijlocul atâtor vitregimi, peste cari a trebuit să treacă Ierusalimul, aceasta sfântă clădire parte a reinviat tot mai pompoasă din ruine. De prezinte are formă de cruce și este 125 pași lungă și 70 lată. Planul de zidire pare a fi neregulat din cauză, că a trebuit să cuprindă în sine locurile mai însemnate ale restignirii și invierii.

Intrând în Biserică, găsim numai de cât *peatra ungerii*, pe care losif din Arimatia și Nicodim au uns trupul lui Isus cu aloe și smirnă. Aceasta *peatră* este de 8 coți lungă și 2 lată, și astăzi este acoperită cu o tablă de marmoră având în cele patru cornuri câte un felinar iar de asupra mai multe lămpi. De aici o distanță de 30 coți găsim sfântul Mormânt, asupra căruia este zidită o capelă, carea îndată la intrare are 4 ferice destinate câte una pentru catolici, Armeni Greci și Copți. Cu ocazia sărbătorilor, fie care confesiune își aprinde fesnicul său. Aceasta capelă este împrejmuțată de 16 stâlpi patr'un gulari, între care — pe parter — să găsească capelele diferitelor confesiuni. Pe acești stâlpi se razimă grândioasa cupolă, prin care se luminează întreaga Biserică. Sf. Mormânt formează centrul Bisericii, asupra căruia se așează un monument din marmore alb și galben în formă de catafalc.

Sf. Mormânt este săpat într'o stâncă de *peatra* și are 3 părți: 1. camera de intrare, 2. camera mortuară și 3. locul, unde a fost așezat trupul lui Hristos.

Camera de intrare se numește și camera ingerească din cauză, că ingerul din acest loc a vestit invierea lui Isus muierilor, care au venit des de dimineață să ungă trupul lui. Din aceasta cameră pe o ușiță se intră în camera mortuară. Aceasta ușiță este atât de scundă, în cât numai adânc plecat poate să iasă omul prin ea. Aici a fost resturnată *peatra* de pe ușa mormântului pentru care erau atât de îngrigiorate purtătoarele de mir.

Camera mortuară este cuplușită cu marmore având înălțime de 8 lungime 7 și lățime de 6 coți. În partea dreaptă este locul, unde a zăcut trupul lui Hristos, are, formă de altar cu o înălțime cam de 2½ coți și este acoperit cu marmoră. Între altar și intrare abia este atâtă loc ca să poată omul ingenunchia. Aici lumina soarelui nu poate pătrunde și se luminează prin 40 lămpi, a căror fum iese pe trei deschizături prin acoperiș. Părinții ordului călugăresc sf. Francisc, Grecii și Armenii zilnic servesc aici sf. Liturgie, la sfârșitul cărora locurile sfinte se tămâiază.

Biserica sfântului Mormânt pe vremea postului și a Păștilor zilnic stă deschisă. Pelerinii sunt datori să plătească păzitorilor turci (8—10 la număr) o taxă anumă. În alte zile poarta Bisericii e închisă, cheile se pastrează în mâinile Turcilor, cari numai pe lângă o plată grasă sunt aplicați să dea intrare pelerinilor evlavioși. (Kathol. Blätter.)

Întruparea Fiului lui Dumnezeu.

(Urmare)

Biserica Bunevestiri. Această biserică cuprinde în sine o criptă, numită *capela Bunevestiri*; te cobori în dânsa pe 15 trepte de marmoră albă. — E proprie locul unde se găsea odaia — care se venerează la Loreto. Se văd doi stâlpi de granit, dintre cari unul se numește stâlpul preasfintei Fecioare, iar celalalt locul unde stătu Arhangelul Gavril, în vremea când a adus Bunevestire. În mijlocul acestei biserici se ridică un altar, unde pe o lespede de marmură este scrisoarea cu litere de aur: *Hic Verbum caro factum est*, adică: *Aici Cuvântul trup s'a făcut, aici Dumnezeu s'a făcut om.* — Așa dară în acest sfânt loc Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om, unde mai târziu a locuit cu Maria și cu Iosif până la vârsta de 30 de ani. Fericiți acei pelerini, cari pot ingenunchia în acel loc, sărutând acel pământ binecuvântat și udându-l cu lacrimile lor!

Loreto, sfânta Casă. *Isus*, zice sfânta Evanghelie, s'a pogorât cu dânsii, și a venit în Nazaret și era sub ascultarea lor. Iară muma lui ținea toate cuvintele acestea întru inima sa. Și *Isus creștea cu înțelepciunea și*

cu vârsta și cu darul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Luca 2. 51.

Fericit locașul care a adăpostit aceasta preasfântă familie! Fericită Casa din Nazaret unde Fiul lui Dumnezeu a sfințit copilăria sa și tinerețele sale, prin ascultare, prin toate virtuțile cele mai frumoase!

Aceasta sfântă și fericită casă, adevărat Raiu pe pământ, nu era un palat, o curte ci o locuință smerită și săracă, precum se poate vedea și astăzi. Căci mulțumită unei deschilinite purtări de grijă alui Dumnezeu, sfânta Casă din Nazaret se păstrează și astăzi în marea biserică catedrală din Loreto. — Autenticitatea sau adevărătatea acestui sacru depozit, acestei sfinte Case, strămutarea ei prin mâinile Ingerilor în veacul al XIII, sunt fapte istorice, susținute cu dovezi nerăsturnabile. —

După înălțarea la cer a Mântuitorului, cetatea Nazaret se făcu un loc de pelerinaj, iar Casa, în care locuise sfânta Familie, un lucru de cea mai mare cinste. Această binecuvântată Casă a fost prefăcută în biserică, credincioșii creștini din toate ținuturile o cercetau neîntrerupt dealungul alor 1200 de ani, adecă până la sfârșitul veacului al treisprezecelea. — Atunci în 10 Maiu 1291, pe când era Papa Romei Nicolae IV, casa din Nazaret a fost găsită în Dalmația, fără ca cineva să poată spune cum s'a întâmplat aceasta minunată strămutare.

Câțiva locuitori de pe tărâmurii mării Adriatice, ieșind des de dimineață ca să meargă la lucrurile lor de câmp, aflară nu departe de mare, în un loc numit Runizza, o zidire oarecare, în un loc, unde niciodată nu s'a văzut nici casă, nici altă clădire. — Mirându-se acești buni muncitori de casa aflată, alergară în sat (Tersatto) să spună ce au văzut ei... Poporul a alergat acolo din toate părțile —, au cercetat cu deamănuntul tainica zidire, făcută din mici pietrii roșii de formă patrată, legate laolaltă cu cement. — Cu toții se mirau de felul deschilinit de zidire a acelei case, și de vechimea ei; dar mai vârtos nu-și puteau da seama de aceea, cum de stătea pe pământul gol — fără de nici un fundament. —

Mirarea le-a fost și mai mare, când au intrat în lăuntru casei, prin o singură ușă, ce era deschisă de o lature. Casa era de formă drept unghiulară; coperișul cu un mic turnulet e de lemn, plafonul zugrăvit în colo-

are albastră, pe el se văd ici coalea stele aurite. La dreapta ușei se deschide o fereastră singură și strâmtă. — În față se ridică un altar, cu o cruce grecească. La dreapta altarului este o statuie a preasfintei Fecioare Maria cu pruncul Isus în brațe, fețele sunt negrite de dintele vremii, și fără îndoială de fumul de lumini aprinse înaintea acestor sfinte icoane. — La dreapta, aproape de altar se vede un mic almar scobit în zid, care pare că e menit pentru păstrarea uneltelor trebuincioase la săraca bucătărie. — Se găsesc acolo niște vase mici și unelte, cari seamănă cu acelea de cari se folosesc oamenii cei săraci dela sate — pentru nutremântul lor. — Pe urmă colo în apropiere, un fel de vatră, cu horn... Acestea se vedeau în lăuntru acelei tainice biserițe.

Episcopul locului, Alexandru di Giorgio, și prefectul Dalmației Nicolae Frangipane, înștiințați despre cele întâmplate, și crezând că aceasta tainică zidire trebuie să fie casa din Nazaret, au trimis în Palestina la fața locului în Nazaret o comisie de bărbați aleși și pricepuți, ca să constateze precum într'adevăr au și făcut, că aceasta mică locuință era Sfânta Casă, care până atunci se găsea în Nazaret. — Acolo în Nazaretul Galileii — de fapt au aflat fundamentul, de care s'a deslipit zidirea din Dalmația... Lășindu-se vestea acestei minuni, mulțime de credincioși din toate părțile au alergat la Sfânta Casă, s'au făcut mai multe minuni — prin mijlocirea Maicii Preasfinte, ceea ce a îndemnat și mai tare mulțimea să alerge acolo, și să nutrească o evlavie tot mai mare față de Casa sfântă.

(Va urma.)

S. Martira Pelagia. — 4 Maiu. — Sub persecuțiunea creștinilor rânduite preste întreg imperiul roman de împăratul Dioclețian, guvernatoarele cetății Tars a fost un bărbat păgân cu numele Simpliciu, care era și scump și fără cruțare, — și ca să-și strângă cât de mulți bani ucidea pre creștini, iar trupurile lor le vindea creștinilor.

În Tars locuia o văduvă foarte avută și de familie mare romană, care avea o fiică cu nume Pelagia, pre care pentru frumsețea ei minunată și pentru averea ei a

cerut o foarte mulți de soție. În unele descrieri a vieții ei se zice, că ar fi fost incredințată cu fiul împăratului Dioclețian, care după moartea ei de supărare s'a sinucis.

S. Pelagia dela doica sa creștină a auzit multe despre creștini și despre martirii creștinilor, și a dorit să vadă pre episcopul creștinilor. Dorința ei i sa împlinit de oarece în vis l'a văzut pre episcopul. Trezindu-se din vis, și sculându-se a rogat pre maica sa să poată cerceta pre episcopul creștinilor. Maică sa învoindu-se la aceasta, S. Pelagia s'a dus la Episcop, pre care l'a aflat eșind din temniță — căci chiar atunci fu eliberat — și îndată l'a cunoscut, deoarece a fost persoana pre care a văzut o în vis. S. Pelagia a căzut la picioarele Episcopului și s'a rugat să o boteze, episcopul văzând credința ei a botezat-o.

Pelagia reîntorcând la maică sa i-a spus că s'a botezat. Auzind aceste maică sa păgână, îndată a și dus'o la Simpliciu, care orbit de frumseța Pelagiei în tot modul a nisuit să-o abată de la credința creștinească, însă după ce aceasta nu i-a succes a aruncat'o într'un bou de eramă infocat, în care blânda creștină și martiră și-a dat sufletul. În noaptea aceea s'a făcut cunoscut episcopului în vis cumcă S. Pelagia a primit cunună de martir, deci a mers și a adus osămintele sfintei fecioare și a îngropat'o pre vârful unui munte, scriind pre peatra de la mormântul ei: „Aici zace trupul sfintei vergure Pelagia, care pre sine s'a jertfit lui Dumnezeu, și s'a luptat până în capăt, pentru dreptatea, iar sufletul ei domnește în ceruri cu ingerii”.

Scrisoarea enciclică a sfântului părinte Papa Piu XI. despre adevărata unire religioasă îndreptată către Patriarhi, Primate, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari locali, care în întreaga lume a produs o adâncă impresiune, a apărut în broșură separată cu o precuvântare (Scurtă lămurire) a Preasf. Ep. Mihail Robu al Iașilor și cu un adăus de Rugăciune către Maica Sfântă pentru a obține prin mijlocirea ei întoarcerea bisericilor despărțite la unificarea credinței.

O mică cârtică este aceasta și ar fi de dorit să se găsească în casele tuturor cărturarilor fie de ori ce condițiune. Prețul 4 Lei. Se poate procura la Biblioteca „Presă bună” în Iași.

Bibliografie. A apărut din „Biblioteca Poporală din Gherla”. No. 1. „Adevărata Biserică a Domnului Nostru Isus Hristos” de Dr. Victor Bojor. Prețul 15 Lei și 1 Leu porto. No. 2. „Datorințele creștinești ale bărbaților” de acelaș autor. No. 3. „Invățătură creștinească pentru femei”. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. No. 4. „Invățături pentru tinerii feciori.” Prețul 6 lei și 1 leu porto postal. No. 5. „Invățături creștinești pentru tetele fecioare.” Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. Se pot procura la Tipografia „Aurora” A. Todoran în Gherla.

Poșta redacțiunii. Cvițăm cu mulțumilă abonamentul primit dela dl. Ștefan Iuon Cluj 50 Lei.

Calendar săptămânal.

29 Aprilie — 5 Maiu 1928.

29. Dumineca Purtătoarelor de Mir. (Ev. Marcu 15, 43) SS. 9 Martiri.
 30. Luni. Ap. Iacob.
 1. Marți. Pr. Eremie † 588 an. Hr.
 2. Mercuri. P. Atanasie † 373 d. Hr.
 3. Joi. M. Timoteiu.
 4. Vineri. Pelagia.
 5. Sâmbătă. M. Irina.